Naturvårdsenheten Se sändlista

TILLÄGGSBESLUT – UTVIDGNING AV NATURRESERVATET TRÖSKENS RIKKÄRR

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att Naturreservatet Tröskens rikkärr, inrättat av Länsstyrelsen 2011-12-19, Dnr 511-5527-2011 ska ha den utökade geografiska omfattning som framgår av bifogade kartor, bilaga 1 och 2, och som slutligen märks ut i fält. För den tillkommande delen ska beslutet om bildande av Naturreservatet Tröskens rikkärr gälla i sin helhet med syfte, skäl och föreskrifter enligt 7 kap 5 § första och andra styckena, 6 § och 30 § miljöbalken.

Länsstyrelsen beslutar vidare att den tillkommande delen ska ingå i skötselområde 1,4 och 6 i gällande skötselplan, daterad 2011-12-19 (Dnr 511-5527-2011), och enligt karta, bilaga 3.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Tröskens rikkärr
NVR-id:	21-22000291
Kommun:	Gävle
Lägesbeskrivning:	10 km SO om Gävle och 1 km S om Furuvik

Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), den tillkommande delen är snedstreckat område.
Fastigheter och markägare:	Del av Hemlingby 72:1 Bergvik Skog Öst AB
Areal (från VIC Natur):	Utvidgningsdel: 5,25 ha Total areal: 464,1 ha Därav landareal: 354 ha Produktiv skogsmark: 225,2 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av stort intresse för friluftslivet.

Bakgrund

Naturreservatet Tröskens rikkärr bildades 2011 med syftet att bevara ett som helhet oexploaterat landskap med naturliga våtmarker, vattenområden och skogar. Reservatet ska bidra till en gynnsam bevarandestatus för förekommande arter och habitat, samt tillgodose friluftslivets behov av oexploaterad natur.

Områdets höga naturvärden är kända sedan 1960-talet och myrarna söder om Trösken har undersökts och beskrivits i flera tidigare rapporter. Flera delar av området är nu skyddade som naturreservat och/eller som Natura 2000-område. I naturreservatet Tröskens rikkärr ingår Grinduga, Bultbomurarna och Matyxsjöns Natura 2000-områden.

Den utvidgning som nu är aktuell består av ca 5 ha skog i direkt anslutning till rikkärr och sumpskogar med höga naturvärden inom befintligt naturreservat. Skogen utgörs av lövrik ungskog med gran, asp, sälg och björk och av högrest äldre blandbarrskog. Området är något kalkpåverkat. Vårärt, tvåblad och skogslind förekommer lokalt.

Motivering

Genom att ändra naturreservatets gräns ökar möjligheterna att långsiktigt skydda och utveckla den biologiska mångfalden i området. De rikkärr som ligger intill aktuellt område riskerar att påverkas negativt vid skogliga åtgärder. Genom att införliva denna del i naturreservatet förstärks skyddet och möjligheterna att uppnå syftet med naturreservatet ökar. Utökningen stärker reservatets avgränsning och kan bidra till att minska negativa kanteffekter vid skogsbruksåtgärder i omgivningen.

Till beståndet går en gammal körväg som Länsstyrelsen, enligt gällande skötselplan för reservatet, planerar att nyttja som del av en naturstig som går genom reservatet. Genom utvidgningen stärks förutsättningarna för en god förvaltning av reservatet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Ärendets handläggning

Ärendet initieras i samband med att området anmäls för avverkning under hösten 2014. Ett gemensamt fältbesök av Länsstyrelsen och ombud på Billerud Korsnäs genomförs. Vid fältbesöket konstaterades att skogsbruk i området skulle innebära en stor risk för negativ påverkan på naturreservatets höga naturvärden, då värdefulla rikkärr ligger i direkt anslutning. Då relativt omfattande hänsynsåtgärder skulle krävas för att kunna bruka området och risk för påverkan ändå skulle kvarstå borde detta område ingått redan vid bildandet av Tröskens Rikkärrs naturreservat. Efter fältbesöket tar Länsstyrelsen därför kontakt med markägaren Bergvik Skog AB för att ta upp frågan om utvidgning av det befintliga naturreservatet, för att på detta sätt kunna erbjuda ersättning för den svårbrukade skogsmarken. När ett färdigt förslag på avgränsning av området tagits fram godkände Naturvårdsverket området för naturreservatsbildning under våren 2015. Värderingen utfördes under vintern 2016/2017 av Anders Nyberg på Forum fastighetsekonomi AB.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd fastighet. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörd sakägare.

Förslag till utvidgningsbeslut skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 12 februari 2018. Följande synpunkter inkom: Samhällsbyggnadsnämnden, Gävle kommun, anser att det är ett bra förslag att stärka och värna befintliga naturreservats värden. Förslaget överensstämmer med *Översiktsplan Gävle kommun år 2030* där området är utpekat som värdefullt för friluftsliv. Skogsstyrelsen och Försvarsmakten har inget att erinra. SGU avstår från att yttra sig.

Förvaltning och skötsel

Den del som reservatet utvidgas med införlivas genom detta beslut i gällande skötselplan, daterad 2011-12-19, dnr 511-5527-2011.

Naturreservatet är indelat i 6 skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Utvidgningen av reservatet kommer att ingå i tre av dessa skötselområden enligt karta, bilaga 3.
Dessa skötselområden är;
1. Våtmarker, skog och vattenområden med fri utveckling
4. Ungskogar som röjs för att gynna löv
6. Information och friluftsliv

Områden med fri utveckling där orördhet och ostördhet är viktiga intar huvuddelen av reservatet. Naturvärdena kvarstår eller förstärks på detta sätt. I den del av utvidgningen som kommer att ingå i skötselområde 4 (karta bilaga 3) ska skötsel enligt föreskrift B5; genomförande av försiktig uthuggning för att gynna lövträd kunna genomföras.

Genom området går en gammal körväg som planeras att nyttjas som del av en naturstig som går genom reservatet, även detta enligt gällande skötselplan.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får

meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 5.

Beslutet har fattats av landshövdingen Per Bill. I ärendet, som har handlagts och föredragits av biolog Ida Svartholm, har även biolog Peter Ståhl, förvaltare Linda Svensson, enhetschef Ann Gudéhn och jurist Carolin Näslund deltagit.

Per Bill

Ida Svartholm

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

1. Beslutskarta, hela reservatet (1:25 000)
2. Beslutskarta, utvidgningsdel (1:8000)
3. Skötselkarta
4. Sändlista
5. Hur man överklagar

Länsstyrelsen Gävleborg

Tillhör beslut
2018-04-10

Dnr 6920-2016
80-238

Bilaga 1

Naturreservatet Tröskens rikkärr
Beslutskarta - Tilläggsbeslut

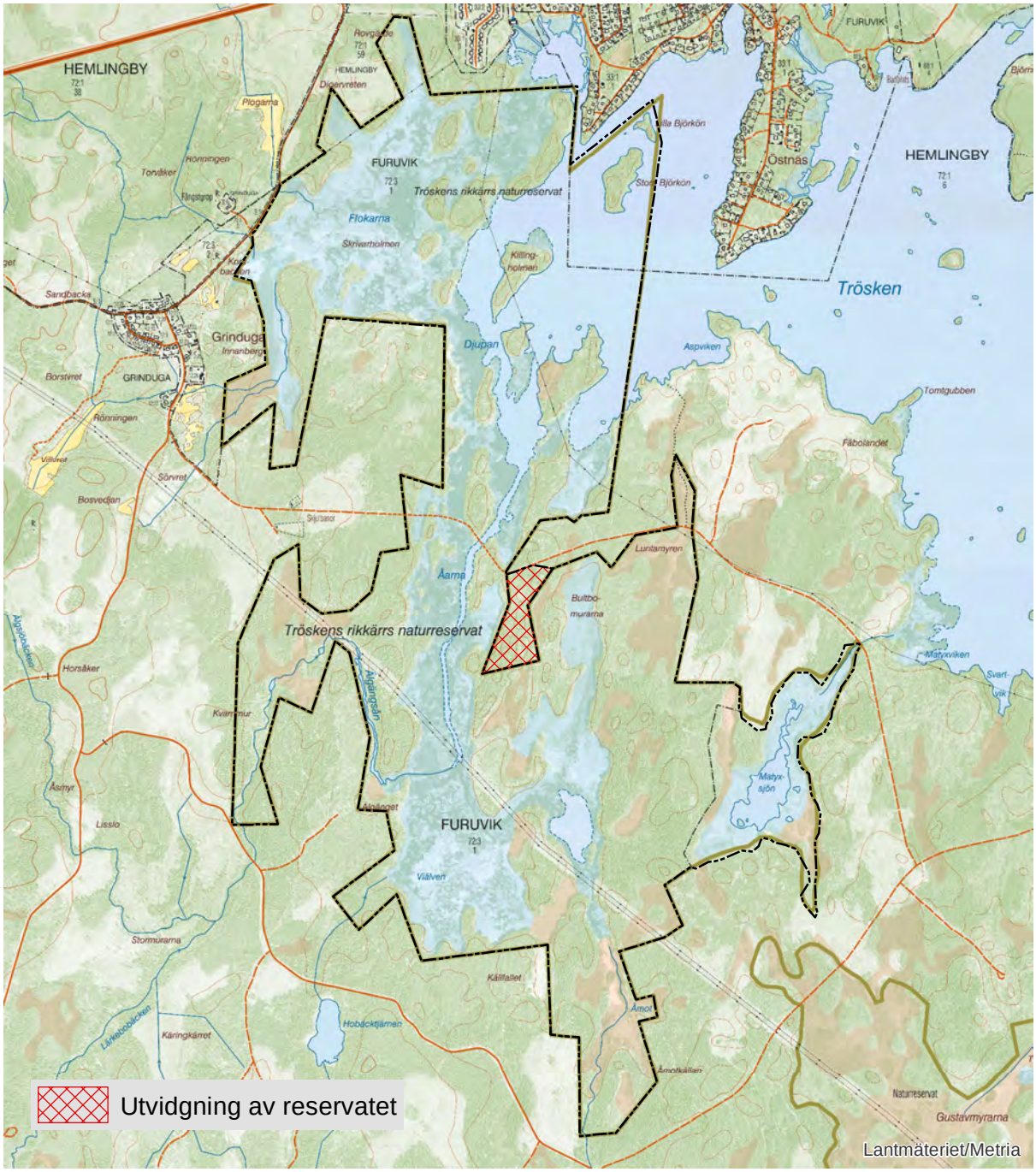

Beslutskarta för Naturreservatet Tröskens rikkärr
Gränsen är ännu inte inmätt i fält

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:25 000

0 0,25 0,5 1 Kilometer

Gräns för naturreservatet

Fastighetsgränser

N

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Gävleborg

Tillhör beslut
2018-04-10

Dnr 6920-2016
80-238

Bilaga 2

Naturreservatet Tröskens rikkärr
Beslutskarta - Tilläggsbeslut

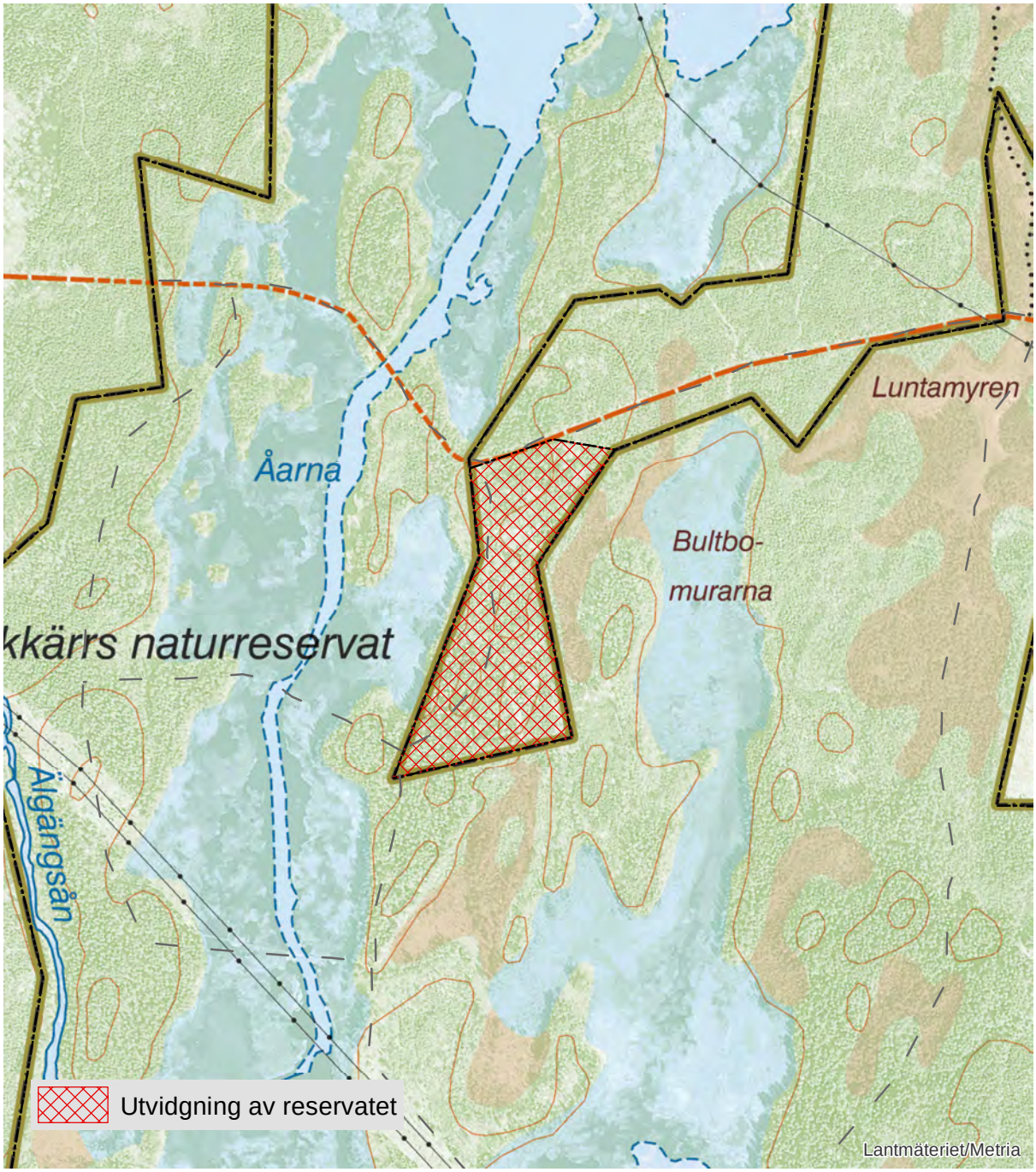

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:8 000

0 125 250 500 Meter

Beslutskarta för Naturreservatet Tröskens rikkärr
Gränsen är ännu inte inmätt i fält

Gräns för naturreservatet

N

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen Gävleborg

Tillhör beslut
2018-04-10

Dnr 6920-2016
80-238

Bilaga 3

Naturreservatet Tröskens rikkärr
Skötselkarta

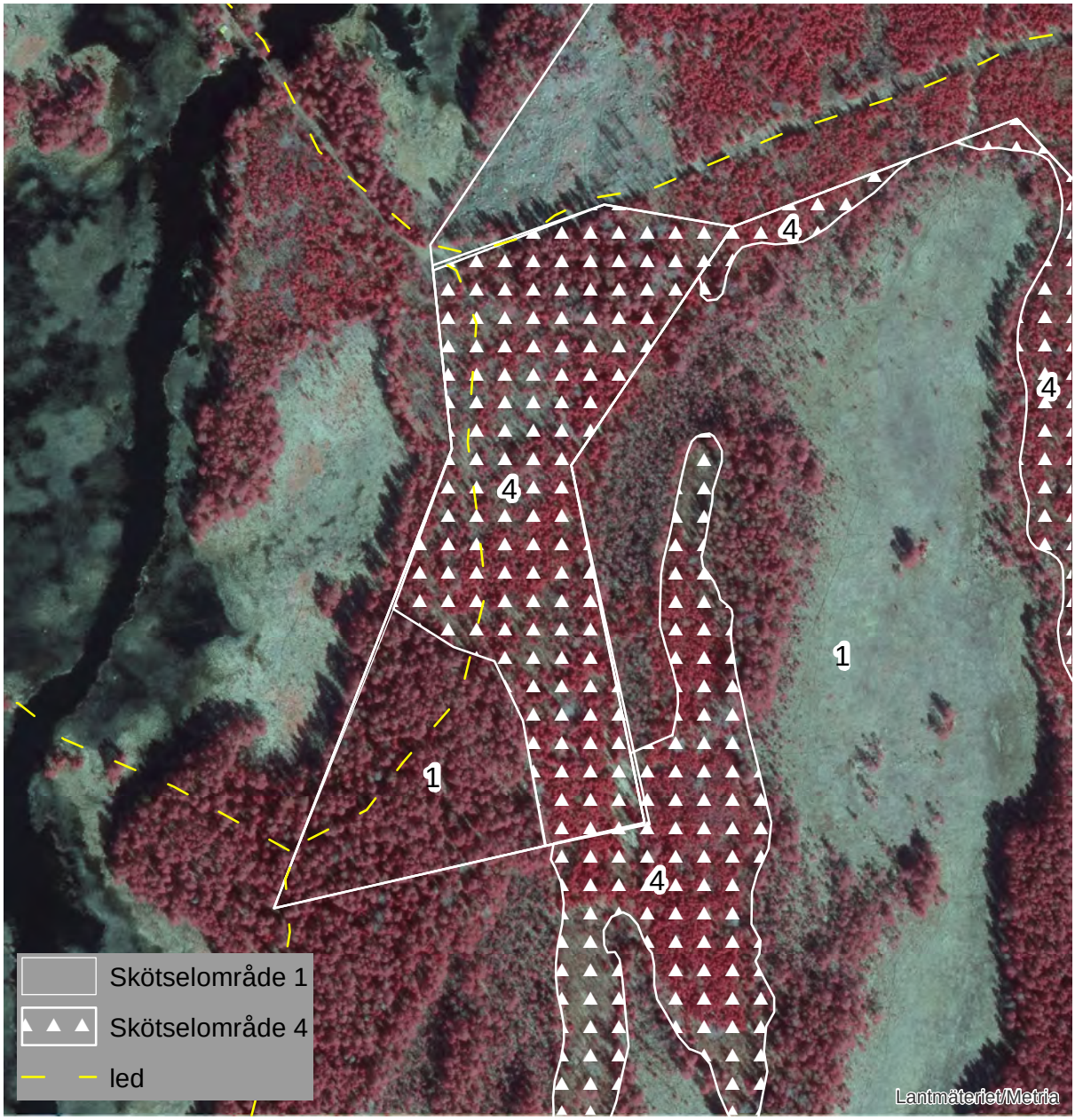

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:4 000

0 25 50 100 150 Meter

Skötselkarta för Naturreservatet Tröskens rikkärr
Gränsen för utökningen är ännu inte inmätt i fält

N

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Naturvårdsenheten Se sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET TRÖSKENS RIKKÄRR

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Tröskens rikkärr.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet).

Länsstyrelsen beslutar samtidigt med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken att upphäva Matyxsjöns naturreservat (21FS 1993:13) markerat på karta enligt bilaga 1.

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 3 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft, och ersätter då tidigare beslut, föreskrifter och skötselplan (21FS 1993:13, dnr 231-12027-92). Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom området träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, varvid tidigare föreskrifter upphör att gälla. Dessa föreskrifter gäller då omedelbart, enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Tröskens rikkärr
NVR-id:	21-22000291
Kommun:	Gävle
Karta:	Ekonomisk karta 13H4g
Lägesbeskrivning:	10 km SO om Gävle och 1 km S om Furuvik, se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6724200 Y: 1582620
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1) och brytpunktskarta (bilaga 4)
Fastigheter och markägare:	Furuvik 72:3 staten genom Naturvårdsverket Furuvik 33:1 Gävle kommun Hemlingby 72:1 (delen Matyxsjön) Bergvik Skog Öst AB
Areal (från VIC Natur):	Total areal ca 459 ha Vattenareal ca 113 Landareal 346 ha Produktiv skogsmark 219 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av stort intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är främst att bevara ett som helhet oexploaterat landskap med naturliga våtmarker, vattenområden och skogar. Syftet är vidare att bevara och att vårda den biologiska mångfalden och de värdefulla naturmiljöerna i området. Reservatet ska bidra till en gynnsam bevarandestatus för förekommande arter och habitat. Friluftslivets behov av oexploaterad natur ska också tillgodoses.

Syftet ska nås genom att:

- Exploateringar och arbetsföretag förhindras så att områdets orördhet bibehålls.
- Inget skogsbruk bedrivs i området.

- Rikkärr inte tillåts växa igen utan hävdas med röjningar och slåtter vid behov.
- Vandringsleder, rastplatser och information om reservatet finns för att underlätta allmänhetens friluftsliv i området.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, och som framgår av föreskrifterna B1-B7 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller ska föreskrifterna utgöra hinder för Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv och andra naturförhållanden inom naturreservatet.

Föreskrifterna ska efter anmälan om samråd inte utgöra hinder för normalt underhåll av vägar och elledningar. Föreskrift A 13 utgör inte heller hinder för avtalad jakt enligt giltigt arrendeavtal.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

2. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,

3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,

4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten, undantaget den vattenreglering som bedrivs i Trösken enligt gällande tillstånd

5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,

6. bedriva mineralutvinning,

7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,

8. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik, undantaget snöskoterkörning på snötäckt mark i kraftledning och på Tröskens is vintertid. Undantag gäller dessutom för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras,

9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart, undantaget i området naturligt hemmahörande fiskarter, kräftor och musslor

11. upplåta mark för militära övningar,

12. utan Länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för organiserade tävlingar

13. bedriva jakt på fågel.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.

2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.

3. Genomförande av skötselåtgärder i rikkärr så som röjning och vasslåtter, enligt karta (bilaga 5).

4. Genomförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder av engångskaraktär så som röjning eller gallring av planterad skog, enligt karta (bilaga 5).

5. Genomförande av försiktig uthuggning för att gynna lövträd, enligt karta (bilaga 5).

6. Anläggning och underhåll av stigar, eldplatser, broar och rastplatser enligt karta (bilaga 5).

7. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv och andra naturförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik, undantaget snöskoterkörning på snötäckt mark i kraftledning och på Tröskens is vintertid,

2. ta ved samt elda annat än med egen medhavd ved eller med ved som tillhandahålls vid anvisad eldplats,

3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,

4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och alger med undantag för bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov såvida det inte sker av fridlysta eller rödlistade arter,

5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,

6. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur,

7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

8. skada fast föremål eller ytbildning, som t.ex. att omlagra eller bortföra sten,

9. rida eller cykla annat än på vägar avsedda för motortrafik,

10. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar,

11. använda området för militära övningar,

12. framföra vattenskoter,

13. framföra motordriven farkost på vatten med högre hastighet än 7 knop,

14. utan Länsstyrelsens tillstånd lägga upp båt över vintern

Föreskrifterna 1, 6 och 7 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Andra föreskrifter som gäller för området

Större delen av naturreservatet är även Natura 2000-område (Grinduga SE0630242, Bultbomurarna SE0630195 och Matyxsjön SE0630161). För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 §§ miljöbalken. För Natura 2000-områdena finns upprättade bevarandeplaner.

Bakgrund

Områdets höga naturvärden är kända sedan 1960-talet. Myrarna söder om Trösken har också undersökts och beskrivits i flera tidigare rapporter. De ingår bland annat i Myrskyddsplan för Sverige 2007. Flera delar av området är nu skyddade som naturreservat och/eller som Natura 2000-område. I naturreservatet Tröskens rikkärr ingår Grinduga, Bultbomurarna och Matyxsjöns Natura 2000-områden. Skyddet omfattar även naturreservatet Matyxsjön som bildades 1993 och omfattar 28 ha. Beslutet för Matyxsjöns naturreservat upphävs i och med detta beslut och ersätts av modernare föreskrifter och skötsel som täcker behovet för hela området.

Förändringar i den del som omfattar Matyxsjöns naturreservat

Följande föreskrifter innebär en skärpning jämfört med det gamla beslutet: A6, A 11-12, A13, B4, C5-6, och C9-12. Flera föreskrifter har förtydligats och gjorts mer utförliga. Tre förbud från det gamla beslutet är borttagna - förbudet att tälta och elda samt förbudet mot blomplockning för eget behov. Förändringarna är en anpassning till nya kunskaper, förutsättningar och nu gällande lagstiftning.

Syftet följer i huvudsak ändamålet med Matyxsjöns naturreservat så som det formulerades då naturreservatet bildades men har i vissa avseenden utvidgats. Syftet omfattar nu även vård av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer samt friluftslivets behov.

Ärendets handläggning

Områdets höga naturvärden är kända sedan 1960-talet. Myrarna söder om Trösken har också undersökts och beskrivits i flera tidigare rapporter bland annat i Myrskyddsplan för Sverige 1994. 2001 gjordes en mer detaljerad inventering och avgränsning av värdekärnor för naturvård. Inventeringen resulterade i ett konkret förslag till reservatsavgränsning. Efter samråd med markägaren Bergvik har gränserna för reservatet justerats. Större delen av området förvärvades genom köp 2008. För några öar i Trösken som ägs av Gävle kommun upprättades ett intrångsavtal.

2010 påbörjades arbetet med förslag till beslut och skötselplan. Området kring Grinduga skiljdes då ut som ett separat reservat med annan inriktning på skötseln. Ett öppet informationsmöte anordnades för boende i Grinduga i juni 2010.

Naturreservatsförslaget skickades på remiss den 29 mars 2011. Remissvar har inkommit från Skogsstyrelsen, SGU, Fiskeriverket, Gävle fågelklubb, Samfällighetsföreningen Trösken, Naturvårdsverket, Bergvik skog, Gävle kommun, Gävle energi, Korsnäs och Vattenfall.

SGU har lämnat uppgifter om områdets geologi och önskat en utförligare beskrivning av berg och jord. De har inget att invända mot reservatsbildningen men har framfört önskemål om att föreskrifterna skulle kunna medge en begränsad provtagning efter särskilt tillstånd. Beskrivningen har nu kompletterats med ett stycke där koppling mellan områdets flora och geologi förklaras. Alla ingrepp som strider mot naturreservatets syften bör generellt vara förbjudna. Det gäller skogsbruk, dikning, byggande, täkt mm. Önskemål om provtagning liksom andra åtgärder som strider mot föreskrifterna kan i det enskilda fallet prövas genom begäran om dispens.

Vattenfall som äger luftledningar genom reservatet har påtalat sina rättigheter och behov av tillsyn och underhåll. Man har vidare refererat sina skyldigheter att leverera starkström med hög leveranssäkerhet. Vattenfall yrkar att föreskrifterna antingen justeras genom att samrådsanmälan stryks eller hellre genom ett tillägg som förklarar att föreskrifterna inte skall ”utgöra hinder för ledningshavaren att utöva sina rättigheter”. Vattenfalls yrkande har inte lett till någon förändring. Samråd sker ofta vid åtgärder i ledningsgator och det bör vara särskilt motiverat inom ett naturreservat. Samråd bör därför ske om åtgärderna kan påverka vegetation eller växt- och djurliv.

Samfällighetsföreningen Trösken är i stort positiva till naturreservatet men är starkt kritiska till att ingen skötsel föreslås för området kring ”åarna och Björkön” och påtalar risken för igenväxning. Man är särskilt mån om att kunna komma fram med båt genom åarna via sjön. Föreningen önskar att vindfällen

på öarna över intilliggande vatten tas omhand och att det bör finnas information om reservatet på Stora Björkön. Det bör också övervägas att införa en hastighetsbegränsning på 7 knop på sjön, vilket uppges vara en gammal rekommendation. Gränsen för föreningens anläggning bör anpassas till reservatet så att öarna inte längre ingår som ett skötselansvarsområde i anläggningsbeslutet.

Skötselplanen har ändrats så att det finns möjlighet att tillåta viss vasslåtter om igenväxningen blir så omfattande att småbåtar inte kan ta sig fram. En informationsskylt placeras ut på Björkön och hastighetsbegränsning till 7 knop införs i reservatsbestämmelserna. Omprövning av samfälligheten begärs.

Gävle fågelklubb tillstyrker förslaget men påtalar risker för störningar på fågellivet från skotertrafik och vid skötsel om denna inte sker utanför häckningstid.

Gävle kommun anser att förslaget är bra och väl genomarbetat samt att det i huvudsak går i linje med kommunens planer och intressen. I norr överlappar dock en liten del av reservatet ett föreslaget område för bostäder vid Rovgärde i den fördjupade översiktsplanen för Furuvik. Kommunen föreslår därför att reservatsgränsen justeras något.

Länsstyrelsen har redan i samrådsyttrande till översiktsplanen för Furuvik motsatt sig bebyggelsen vid Rovgärde. Främst eftersom den berör ett område av riksintresse där naturreservatsbildning pågår inom en del av bostadsområdet.

Efter förnyade kontakter med Bygg och Miljö Gävle har dock kommunen sagt sig kunna acceptera naturreservatets gräns samtidigt är man angelägen om att kunna fortsätta planeringen av bostadsområdet vid Rovgärde. Det finns i reservatsbeslutet inget hinder mot att man utreder förutsättningarna för ett bostadsområde som gränsar till reservatet.

Naturvårdsverket har av formella skäl avstyrkt reservatsförslaget. Verket anser att Matyxsjöns naturreservat inte bör inlemmas i det nya reservatet. Alternativt bör beslutet innefatta ett upphävande av Matyxsjöns naturreservat där det framgår vilka synnerliga skäl som föreligger för beslutet. Naturvårdsverket vill därför att ett nytt förslag återremitteras.

Efter omarbetning har förslaget återremitterats till Naturvårdsverket. Det innefattar nu ett upphävande av det gamla reservatet som grund för nytt beslut. Även Naturvårdsverkets svar på återremissen har lett till några smärre justeringar av formell karaktär.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

I 7 kap. 5 § miljöbalken, första och andra styckena anges följande. I ett beslut om att bilda naturreservat skall skälen för beslutet anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Enligt tredje stycket får Länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 6 § miljöbalken förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken om det finns synnerliga skäl. Bestämmelsen omfattar såväl den geografiska omfattningen av reservatet som syftet och de föreskrifter enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken som gäller i området. Beslut om upphävande får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken första stycket jämfört med 22 § första meningen i förordningen om områdesskydd m.m. får Länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Länsstyrelsen eller kommunen skall enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. även fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård.

Av 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår vidare att myndigheter som meddelar beslut som kan påverka miljön i ett

Natura 2000-område särskilt ska bevaka att en gynnsam bevarandestatus upprätthålls för de livsmiljöer och arter som behöver skyddas i området.

Beskrivning av området

Området domineras av stora flacka våtmarker i anslutning till den grunda flikiga sjön Trösken. De består av kalkrika kärr, intermediära gungflykärr, sumpskogar och strandvassar. I området ingår ett flertal skogsklädda öar och uddar samt skogsområden på moränmark mellan våtmarkerna. De nedre delarna av sjöns tre tillrinnande vattendrag Kubbobäcken, Älgängsån och Hobäcken ingår också. Våtmarker, skog och vatten bildar ett sammanhängande oexploaterat komplex av stor betydelse för naturvård och bevarande av biologisk mångfald.

Området påverkas av kalkrik morän som förts in över området med inlandsisen från berggrunden i Gävlebukten. Kalken förekommer i finkornigt material ett stycke ned i moränen och kan uppgå till ett par procent. Den blockiga moränytan saknar kalk och domineras av de bergarter som bildar områdets berggrund, d.v.s. i huvudsak granit. Kalkpåverkan blir störst där grundvattenytan ligger nära marknivån t.ex. vid foten av större moränryggar och i vissa våtmarker.

Området innehåller många olika exempel på rikkärr. Floran är mycket rik med kalkkrävande starrarter som ängsstarr, näbbstarr och slankstarr samt orkidéer som kärrknipprot och flugblomster. De hotade orkidéerna gulyxne och knottblomster har här en av sina rikaste förekomster i landet, kanske i hela Europa. I de blöta och svårframkomliga sumpskogarna finns många fuktighetskrävande och ovanliga lavar och mossor. På fastare mark finns lundartade skogar med ädla lövträd och örtrik undervegetation men också gammal naturskogsartad barrskogar av ristyp.

Fågellivet är också intressant genom områdets blandning av skog och våtmarker. I området häckar bland annat bivråk, brun kärrhök, fiskgjuse och lärkfalk. I Tröskens vassar kan rördrom och småfläckig sumphöna höras.

Området utnyttjas för friluftsliv bland annat i form av fiske, kanoting, vandring och skridskoåkning.

En mer detaljerad beskrivning av olika vegetationstyper i området ges i skötselplanen (bilaga 3).

Viktiga naturtyper som ingår i syftet med naturreservatet

Följande naturtyper samt de växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i regionen är särskilt viktiga att bevara och ska ha gynnsamt tillstånd*.

1) kalkrika tjärnar och vegetationsrika vattenområden,
2) skogsåar,
3) rikkärr,
4) lövrik sumpskog och
5) naturskogsartad barrskog och blandskog.

Naturreservatet omfattar natur som ingår i det europiska nätverket Natura 2000 som upprättats med ledning av direktiv från EU. Natura 2000-habitaten skogbevuxen myr (91D0), rikkärr (7230), öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140), kalkrika oligomesotrofa vatten med bentiska kransalger (3140), naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation (3150), vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) lövsumpskog (9080), näringsrik granskog (9050) och västlig taiga (9010) ska ha gynnsam bevarandestatus liksom gulyxne som är upptagen på bilaga 2 i rådets direktiv (92/43/EEG) av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det s.k. art- och Habitatdirektivet.

Tidigare naturvårdsbedömningar och prioriteringar

Området är ett välkänt naturvårdsobjekt med sedan länge kända och beskrivna delområden. I en Naturvårdsinventering av Gästrikland 1966 (Rune 1966) beskrivs Matyxsjön och Bultbomurarna. Redan i denna utredning föreslås ett större skyddsområde söder om Trösken. Området uppmärksammas också i en inventering initierad av naturvårdsverket 1970 (Björkbäck 1970) där bl.a. rikkärren Bultbomurarna, Matyxsjön och Luntamuren beskrivs. Området undersöktes ytterligare i samband med Länsstyrelsens myrinventering 1985. Myrarna söder om Trösken var också ett skäl till att kalkområdet söder om Gävle utpekades som riksintresse för naturvården. Rikkärren söder om Trösken ingår i myrskyddsplan för Sverige 1994 och 2007. Tröskens rikkärr omfattas av tre Natura 2000-områden, Grinduga, Bultbomurarna och Matyxsjön. Naturreservatet Tröskens rikkärr färdigställer skyddet enligt myrskyddsplanens intention. Tidigare har Länsstyrelsen skyddat Gustavsmurarna (1993), Matyxsjön (1993), Brännan (2006) och Långhällskogen (2008) som naturreservat.

* = här avses gynnsam bevarandestatus i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken.

Andra sakförhållanden av betydelse för beslutet

I den kommuntäckande översiktsplanen från 1990 ingår naturreservatet i ett område för naturvård som också är av riksintresse för naturvården.

Områdets norra hörn berörs av en fördjupad översiktsplan för Furuvik, antagen 2007. I planen föreslås småhusbebyggelse i ett delområde i kanten mot reservatsgränsen. Våtmarken vid Rovgärde och Digervreten kan påverkas av en sådan bebyggelse. Länsstyrelsen har i granskningsyttrandet över planen anfört att reservatsbildning pågår i området och motsatt sig bostadsbebyggelse inom riksintresseområdet för naturvård. Länsstyrelsen föreslår i yttrandet att detta delområde i planen behandlas som utredningsområde för bostäder alternativ som bevarande av naturmarken.

I en kommentar till Länsstyrelsens granskningsyttrande i den antagna planen har kommunen framfört att avgränsningen av delområdet kommer att studeras vidare i kommande detaljplan samt att ”erforderligt avstånd till de värdefulla sankmarkerna kring Trösken kommer att vidtas”.

Området innefattar många högt rankade naturvårdsobjekt. Det ingår i sin helhet i kalkområdet SO om Gävle som är av riksintresse för naturvård och har högsta värdeklass i Länsstyrelsens sammanställning av naturvårdsobjekt i länet (Värdefull natur i Gävleborg). Området ligger i flera skogliga värdetrakter enligt Skogsstyrelsens och Länsstyrelsens ”Strategi för skydd av värdefulla skogar i Gävleborg”.

Områdets våtmarker ingår i myrskyddsplanen för Sverige (objekt X22 rikkärr söder om Trösken). Bultbomurarna, Matyxsjön och Grinduga ingår dessutom i EU:s nätverk av skyddade Natura 2000-områden.

Naturvårdsverket har nyligen föreslagit området som nytt Ramsarområde enligt våtmarkskonventionen.

Området behöver skyddas som ett led i genomförandet av myrskyddsplan för Sverige, för att tillgodose behovet av orörda skogsområden samt för att bevara ett värdefullt område för biologisk mångfald. Området bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålen ”Myllrande våtmarker” (delmål 2) och ”Levande skogar” (delmål 1) och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (Länsstyrelsens rapport 2006:19-21). Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen.

Enligt översiktsplan 1990 ingår området i ett område som ”skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada områdets värden”. Länsstyrelsen bedömer

därför att bildandet av naturreservatet överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan 1990.

I den fördjupande översiktsplanen för Furuvik 2007 finns en intressemotsättning mellan naturvård och byggande av bostäder i kanten av reservatet. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen. En eventuell framtida bebyggelse i kanten mot reservatet kan däremot skada naturvärden i delar av reservatet.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Motiv till upphävande av Matyxsjöns naturreservat

För att få möjlighet till skötsel av rikkärren och få enhetliga bestämmelser i hela området upphävs Matyxsjöns naturreservat. I stora delar av Matyxsjön finns tecken på en betydande igenväxning med vass och viss igenväxning med vedväxter. Detta utgör ett hot mot naturtypen rikkärr och den biologiska mångfalden inom naturtypen. I det gamla reservatet ingick ingen skötsel av rikkärr eftersom ändamålet var att bevara våtmarksområdet i orört och ostört skick. För att långsiktigt kunna bevara den värdefulla naturtypen rikkärr behöver viss skötsel i form av vasslåtter och lättare röjningar göras. Detta är också nödvändigt för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för de arter och naturtypen rikkärr som anmälts inom Natura 2000-området. Hit hör bl. a. orkidén gulyxne.

Enligt 16§ i förordningen ska myndigheterna prioritera skyddsarbetet för de skyddsområden som har förtecknats enligt 15§. Här ingår områden föreslagna till Natura 2000. Inom ramen för sina befogenheter och ansvarsområden ska myndigheterna vidta de åtgärder som behövs eller är lämpliga med hänsyn till det skyddsintresse som föranlett att ett område förtecknats. Myndigheterna ska särskilt bevaka att en gynnsam bevarandestatus bibehålls eller återställs för berörda livsmiljöer och arter.

Länsstyrelsen bedömer att det finns synnerliga skäl för upphävandet av Matyxsjöns naturreservat och bildandet av det nya naturreservatet Tröskens rikkärr, omfattade såväl Matyxsjön som andra områden med mycket höga naturvärden.

Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt Länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas

som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekterna för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken).

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Förbudet mot att avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 7.

Beslut i ärendet har fattats av länsrådet Anna-Lena Österborg. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschefen Ann Gudéhn, juristerna Elin Ruthström och Ann-Charlotte Nyman, biologerna Mats Norin och Jonas Lundin samt biologen Peter Ståhl, den sistnämnda föredragande.

Anna-Lena Österborg

Peter Ståhl

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
5. Föreskriftskarta
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

Länsstyrelsen Gävleborg

Tillhör beslut 2011-12-19

Dnr 511-5527-2011 80-238

Bilaga 1

Naturreservatet Tröskens rikkärr - Beslutskarta

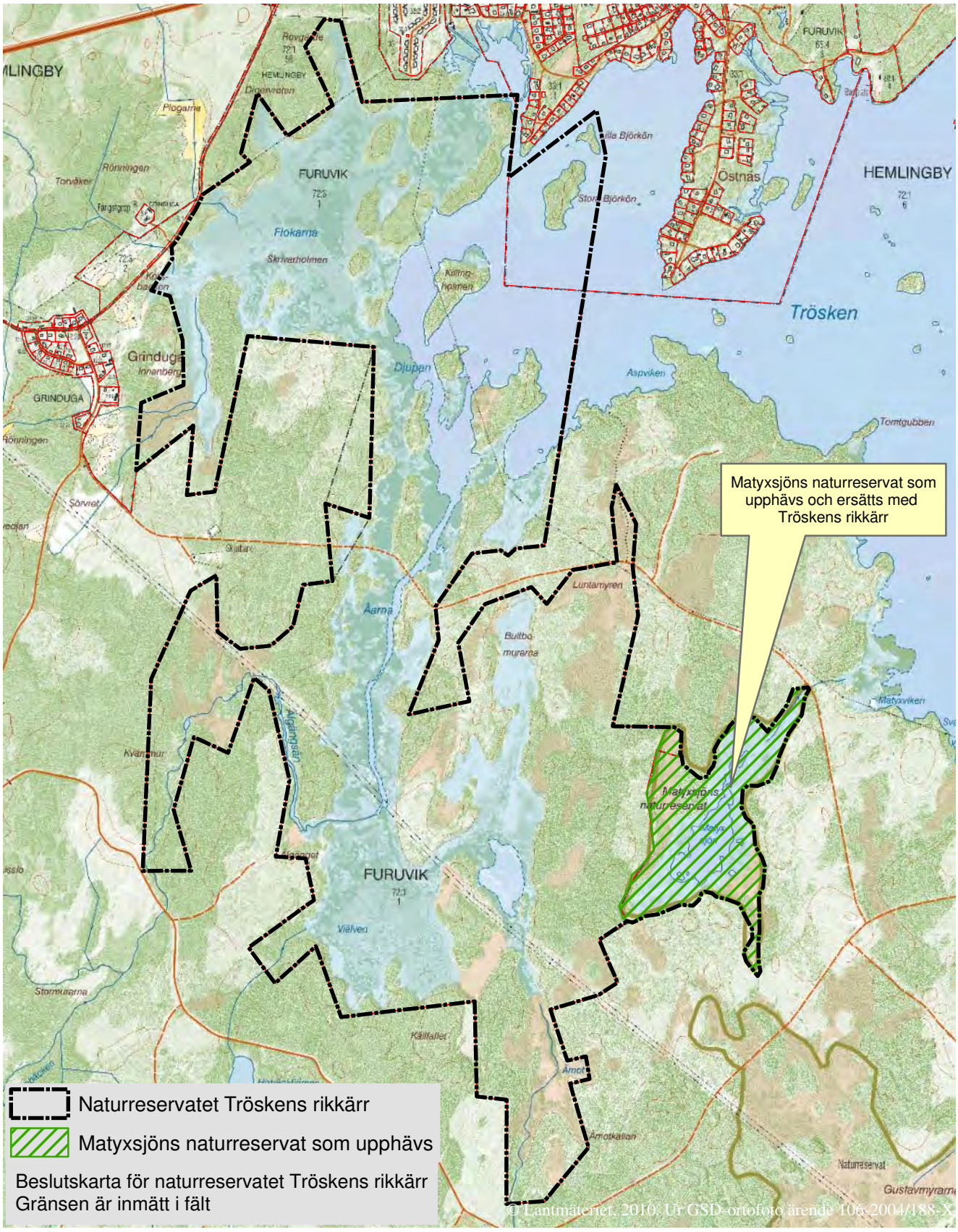

0 120 240 480 720 960 1 200 Meter

Skala 1:20 000

Centrumkoordinater X: 6724200 Y: 1582620

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

Naturreservatet Tröskens rikkärr - Översiktskarta

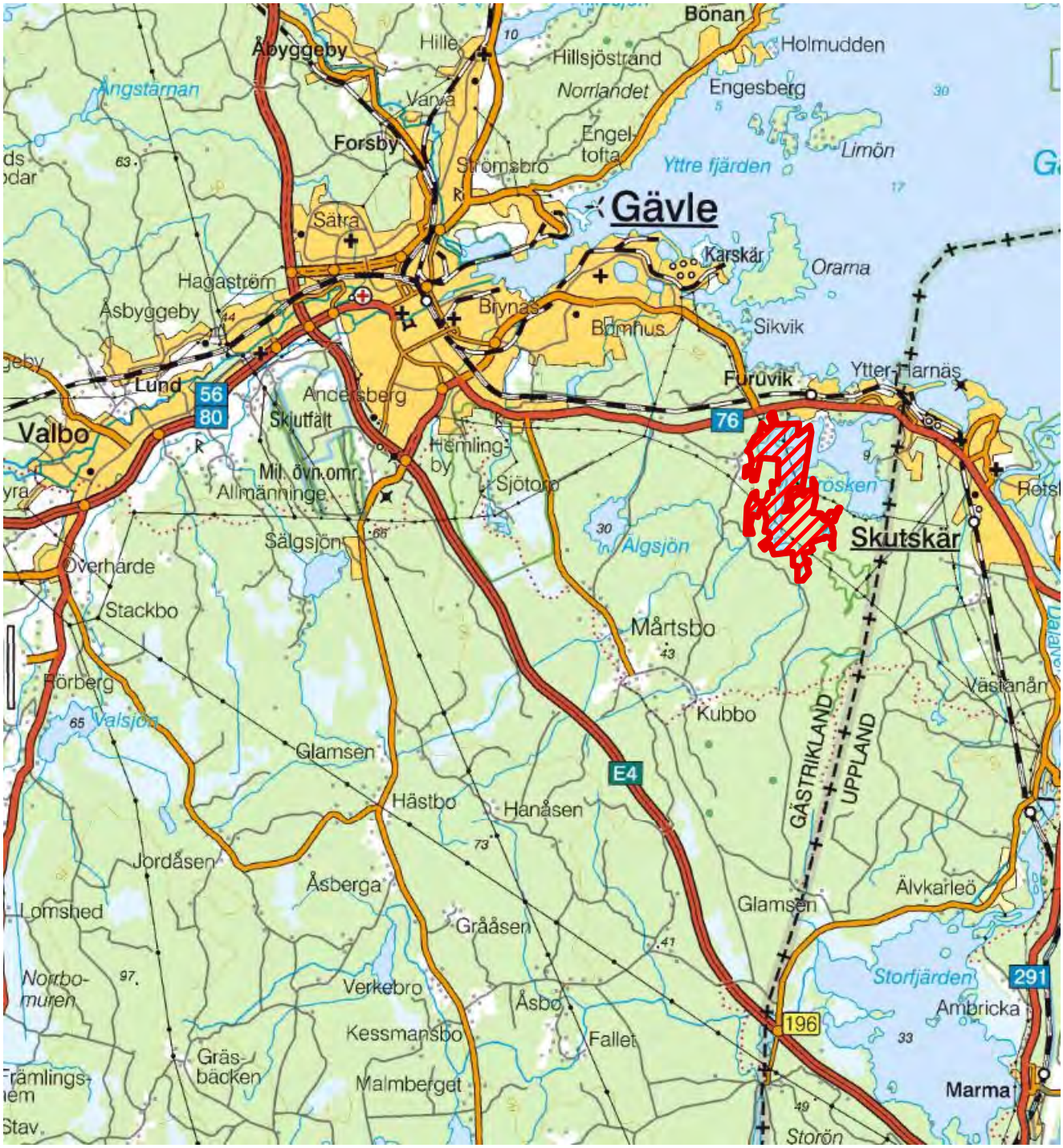

© Lantmäteriet, 2011. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

0 875 1 750 3 500 5 250 7 000 8 750 Meter

Skala 1:150 000

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

Naturvårdsenheten
Peter Ståhl

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET TRÖSKENS RIKKÄRR

1. BESKRIVNINGSDEL

1.1 Administrativa data

Namn	Tröskens rikkärr
NVR-id	21-2000291
Län	Gävleborg
Kommun	Gävle
Arealer (från VIC Natur):	Total areal: 459 ha Därav landareal: 346 ha Produktiv skogsmark: 219 ha
Naturtyper i Natura 2000-områdena (enl basinventeringen)**:** 91D0 skogbevuxen myr 7230 Rikkärr 7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn. 3140 Kalkrika oligomesotrofa vatten med bentiska kransalger 3150 Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dyblads-vegetation 3260 Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor 9080*Lövsumpskog 9050 Örtrik granskog 9010* Västlig taiga	 6 ha 29 ha 24 ha 1 ha 45 ha 2 ha 3 ha 2 ha 19 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	

Sjöar och vattendrag Våtmark Sumpskogsimpediment Lövsumpskog Barrsumpskog Tallskog Granskog Barrblandskog Lövblandad barrskog Triviallövskog Hygge/Brandfält Övrig öppen mark Impediment	110 ha 108 ha 5 ha 10 ha 24 ha 23 ha 46 ha 27 ha 33 ha 12 ha 45 ha 9 ha 8 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper Växt- och djursamhällen	 Skog, våtmarker och sötvatten Alla (se ovan) Kalkpåverkad vegetation, våtmarker
Arter <u>Fåglar</u> Rördrom (NT) Rörsångare Småfläckig sumphöna (VU) Trana Nötkråka (NT) Bivråk (VU) Ormvråk Havsörn (NT) Brun kärrhök Lärkfalk <u>Insekter</u> Citronfläckad kärrtrollslända - *Leucorrhinia pectoralis* Bred gulbrämad dykare - *Dysticus latissimus* Träsksammetslöpare – *Chlaenius sulcicollis (VU)* Strimmig sammetslöpare – *Chlaenius quadrisulcatus (VU)* <u>Mollusker</u>	**Arter** <u>Kärlväxter</u> Ädla lövträd (lönn, alm, lind, ask) Darrgräs – *Briza media* Tagelstarr- *Carex appropinquata* Slankstarr - *Carex flacca* Myrstarr – *Carex heleonastes* (VU) Ängsstarr – *Carex hostiana* (NT) Näbbstarr – *Carex lepidocarpa* Slokstarr – *Carex pseudocyperus* Kärrknipprot – *Epipactis palustris* Skogssvingel – *Festuca altissima* (VU) Myska – *Galium odoratum* Brudsporre – *Gymnadenia conopsea* Gulyxne – *Liparis loeselii* (VU) Knottblomster – *Microstylis monophyllos* (VU) Nästrot – *Neottia nidus-avis* Flugblomster - *Ophrys insectifera* Storrams – *Polygonatum multiflorum* Majviva – *Primula veris* Lungört – *Pulmonaria obscurum* Sjöranunkel – *Ranunculus lingua* Axag – *Schoenus ferrugineus*

Kalkkärrsgrynsnäcka – *Vertigo geyeri* (NT) <u>Lavar</u> Kattfotslav - *Arthonia leucopellaea* Rostfläck - *Arthonia vinosa* Klosterlav – *Biatoridium monasteriense* Violettgrå tagellav - *Bryoria nadvornikiana* (NT) Aspgelélav - *Collema subnigrescens* (NT) Gammelgranslav - *Lecanactis abietina* Lunglav - *Lobaria pulmonaria* (NT) Ädellav - *Megalaria grossa* (VU) Hållav – *Menegazzia terebrata* (VU) Västlig njurlav – *Nephroma laevigatum* (NT) Korallblylav - *Parmeliella triptophylla*	Älväxing – *Sesleria coerulea* Kärrbräken – *Thelypteris palustris* Underviol - *Viola mirabilis* <u>Mossor</u> Grön sköldmossa – *Buxbaumia viridis* stubbspretmossa – *Herzogiella seliteri* Trekantig svanmossa - *Meesia triquetra* Maskgulmossa - *Pseudocalliergon trifarium* Kärrmörkia - *Moehrcia hibernica* Aspfjädermossa – *Neckera pennata (NT)* Käppkrokmossa – *Hamatocaulis vernicosus* (NT)
Friluftsliv	Upplevelse, ostördhet, rekreation
Bebyggelse och anläggningar	En träbro över Viälven, hängbroar med spänger under kraftledningen, 475 m skogsväg utan underhåll, 50 m skogsväg med underhåll, 2 km kraftledning.

1.2 Historik

Området har först i sen tid frilagts ur havet. Tröskens vattenyta ligger 9 m ö.h. Våtmarkerna ligger obetydligt högre och de små höjdskillnaderna gör att området bara på någon enstaka plats når 20 m ö.h. Stora delar frilades omkring Kristi födelse och först på 500-talet isolerades sjön Trösken från havet. Det finns inga registrerade fornlämningar men området har säkert utnyttjats för jakt och fiske redan under bronsålder.

Från vikingatid nyttjades området extensivt från angränsande byar. Närmast området ligger byarna Grinduga, Furuvik och Fleräng. 1659 anlades Harnäs bruk vid Tröskens utlopp. Bruket har nyttjat fallhöjden mellan Trösken och havet för att driva masugnen och smedjan. Kolved till järnframställningen har till stor del hämtats från omgivningarna och skogsmarker inom reservatet. 1882 övertogs bruket av Söderfors bruk AB men lades ner 1911.

Vid storskifte 1811-1813 kartlades utmarkerna i området förhållandevis ingående. Området nyttjades vid denna tid allmänt för bete och slåtter. De östra delarna, däribland Matyxsjön och Bultbomurarna hörde till byn Fleräng. De västra delarna brukades istället av bönder i Grinduga. Av kartan framgår att slåtter bedrevs på de

öppna våtmarkerna kring Viälven och Bultbomurarna. Även Flokarna är karterad som slåttermark. De viktigaste våtmarkerna, bl.a. Bultbomurarna, var inhägnade av gärdsgård för att utestänga betande djur. Vid Tröskens strand norr om Matyxsjön fanns en fäbod med lite odlad mark som tillhörde Fleräng. Platsen som ligger utanför reservatet kallas fortfarande Fäbodlandet. Även ”Matyxsjöns gungflyn användes som slog till Harnäs bruk”. Flerängs ¾ av sjön bedömdes dock som oduglig. Slåtterängar fanns också längs de anslutande åarna Älgängsån och Kubbobäcken. Alla rikkärr och öppna våtmarker i området ingår i karteringen och har använts för slåtter eller bete. Hur intensivt de utnyttjats är svårare att veta. Utbytet torde i många fall ha varit mycket magert. På kartan syns just inga lador för förvaring av hö vilket kan tolkas som ett tecken på detta.

Under 1900-talet har ett mer intensivt skogsbruk bedrivits i området. Sjön Trösken används också som vattentäkt för Korsnäs massafabrik.

I norra delen av sjön strax utanför reservatet finns nu en betydande bebyggelse – till större delen permanentboende. I den nya översiktsplanen för Furuvik föreslås ytterligare bebyggelse i denna del.

1.3 Beskrivning av områdets natur

Områdets naturvärden sammanfattas i beslutet. Här ges en mer detaljerad beskrivning av vegetationen i ingående naturtyper.

1.3.1 Vattenområden

Tröskens *öppna vattenområden* påverkas av vattenöverledningen från Dalälven. Dalälvsvatten leds in i sjön via en kanal i sjöns östra ände och tas ut i en tub till Korsnäs massafabrik. Överledningen har gjort sjön näringsrikare och har troligen påverkat vattenvegetationen starkt. Sjön var tidigare känt för sin intressanta vattenvegetation med arter som uddnate, bandnate och hjulbladsmöja. Ingen av dessa arter har påträffats i sen tid men kan möjligen leva kvar i området. På grundare vatten i öppnare delar av sjön förekommer de mer vittspridda arterna hårslinga, ålnate och gräsnate. I de lugnflytande vattenytorna i Viälven dominerar kransslinga och vattenbläddra.

Flytbladsvegetation av gäddnate, vit och gul näckros är vanlig i lugna vikar av Tröskens öppna vattenyta. Ett vackert exempel är den isolerade sjöytan NV om Viälvsbron.

En rätt betydande del av området intas av *strandvassar*, alltså vegetationsrik vattenvegetation med bladvass, säv, sjöfräken eller starr. De största strandvassarna finns i det träskartade vattenområdet ”Flokarna”. Bland bladvassar eller sävvassar förekommer här rikligt med de näringskrävande arterna sjöranunkel, strandklo, kransslinga, kaveldun,

slokstarr och svärdslilja. Vassarna i Viälven är betydligt näringsfattigare och domineras ofta av säv, sjöfräken och vattenklöver.

I södra delen av Viälven och i Bultbomurarna finns gungflykärr och öppet vatten i en mosaikartad blandning. Mosaiker av öppet vatten och strandvassar är också utmärkande för Flokarna.

1.3.2 Vattendrag

De små åarna Älgängsån och Kubbobäcken mynnar i Viälven. De sträckor av vattendragen som inryms i reservatet är mest lugnflytande. Efter Älgängsån finns dock strömmande partier med steniga bottnar. Dessa delar hyser en rik och varierad bottenfauna präglad av rent och kalkrikt vatten. Här finns försurningskänsliga arter som sötvattensmärlan *Gammarus pulex* och dagsländorna *Baetis muticus* och *Ephemera danica*. Vid provfisken har bergsimpa, stensimpa och lake fångats men inte öring. Åarna bedöms likafullt ha potential som föryngringsområden för öring. Dammen vid Tröskens utlopp i Harnäs är dock ett definitivt vandringshinder och ett omlöp som medger uppvandring från havet planeras. Vegetationen runt vattendragen är högvuxen och yppig med arter som svärdslilja, hampfockel och knölsyska. Omgivande svämskogar innehåller rikligt med ask.

1.3.3 Myrar

En betydande del av de öppna våtmarkerna i området kan betecknas som *medelrika eller intermediära mjukmattekärr*. Dessa topogena (plana) kärr är i regel utbildade som svagt tuvade gungflykärr i kontakt med sjön Tröskens vattenyta.

Kärren är mycket blöta och delvis oframkomliga vid högvatten. De är kalkpåverkade och dessutom troligen något påverkade av höga närsalthalter. Markvattnet är dock föga rörligt och kärren uppvisar inte den rika flora som kännetecknar extremrikkärr. Dominerande stråväxter är i regel trindstarr, trådstarr, hirsstarr, dystarr, bunkestarr, ullsäv och tagelsäv. Ett varierande inslag av pors och vass förekommer regelmässigt. (Större delen av Bultbomurarna saknar vass.) Vattenklöver, kärrsilja, strandklo och kärrspira ingår i allmänhet. Bottenskiktet domineras oftast av skorpionmossa och krokmossor. Denna vegetation utgör den viktigaste miljön för orkidén gulyxne – *Liparis loeselii*.

Lokalt förekommer även ängsnycklar. Kärrknipprot, som är karaktäristisk för blöta extremrikkärr, saknas däremot liksom myggblomster som karaktäriserar blöta fattigkärr. Detta innebär sannolikt att kalkhalten är intermediär mellan dessa typer. Detta är den arealmässigt klart dominerande kärrtypen i området. Den största myren av denna typ är Bultbomurarna.

Mjukmattekärr av fattigkärrtyp med liknande hydrotopografi som medelrikkärren finns mycket sparsamt. Ett litet öppet kärr norr om Bultbomurarna och en liten kärryta i Bultbomurarna representerar denna typ. Flera rikarter som tex tagelsäv saknas. Kallgräs, vitag och myggblomster tillkommer istället.

Mjukmattekärr av extremriktyp har samma hydrotopografi som medelrikkärren men högre kalkhalt. Störst utbredning har denna vegetation kring Matyxsjön där inslaget av bladvass är mycket stort. Ett fint blött extremrikkärr med kalkblekeytor men utan bladvass finns SO om Grinduga. Näbbstarr, kärrknipprot och axag (Matyxsjön) är typiska extremrikarter som saknas i medelrikkärren.

Fastmattekärr av extremriktyp. Dessa i och för sig närmast plana kärr betingas av en högre tillströmning av kalkrikt grundvatten från omgivningarna. Kärren är halvöppna och tuvade kring trädsocklar. Floran är mycket artrik och blandad. Flera arter som normalt uppfattas som skogs- eller ängsväxter tillkommer bla liljekonvalj, ekorrbär, vitpyrola, blodrot, älväxing och kärrvial. Blåtåtel och gräsull är framträdande. Kärrknipprot, brudsporre, ängsstarr och flugblomster vittnar om betydande kalkpåverkan. Denna kärrtyp finns SO om Grinduga, i myrvikarna NO om Flokarna, i Luntamyren, i Matyxsjöns sydvästra myrflik och i myren SO om Matyxsjön.

Tallmossar. En typisk skvattramtallmosse dominerar myrstråket i Luntamyrens södra förlängning. En vacker tallmosse med gammal tallskog finns också i Matyxsjöns NR.

1.3.4 Sumpskogar

För kalkområdet typiska *sumpskogar av klibbal, ask, gran-typ* förekommer på flera ställen. De enskilda sumpskogarna är dock små och areellt upptar denna naturtyp en mycket liten del av områdets våtmarksareal. De enskilda objekten är trots detta viktiga som bärare av biologisk mångfald eftersom huvuddelen av de rödlistade lavarna i området är knutna till dessa miljöer.

Kännetecknande för sumpskogarna är dels trädslagsbladningen i sig och det stora inslaget av löv - förutom ask och klibbal även glasbjörk, jolster och rönn. Typiskt är vidare inslaget av både levande och döda enar. Flera av sumpskogarna är utpräglat naturskogsartade med gamla 200-åriga ”lusgranar”, krokiga klena men gamla askar och klibbalar etc. Ett par av sumpskogarna är så blöta att man endast kan ta sig fram på de upphöjda ytorna kring trädsocklarna som finns insprängda mellan ”bottenlösa” vatten- och dyhål. Kärlväxtfloran är artrik med arter som kärrfibbla, kabbeleka, humleblomster, vattenklöver, liljekonvalj, ekorrbär, stenbär,

skogsnycklar, rankstarr och tagelstarr. Ur bevarandesynpunkt är dock lavfloran intressantare. Hållav (2 lokaler), västlig njurlav, lunglav, glänsande rostfläck och lundlav förekommer alla i området.

Även *lövsumpskog* förekommer i området. Ett stort och välutvecklat klibbalkärr med resliga klibbalar finns i kanten av Grinduga by. Skogen är delvis mycket blöt med näringsrika vattensamlingar med vattenstäkra, missne och sjöranunkel.

1.3.4 Skog på fastmark

Fastmarksskogen i området domineras helt av *friska barrskogar av ört-ristyp eller ört-grästyp* på blockig moränmark. Kalkpåverkan är, av vegetationen att döma, rätt svag. Ofta förekommer jämte ris och piprör även vårärt, skogsvicker och blåsippa men sällan fler eller mer kalkkrävande kärlväxter. Lövinslaget är mycket sparsamt (bortgallrat). En del av barrskogen har naturskogskaraktär. Ett större område med grandominerad barrnaturskog finns mellan Matyxsjön och Bultbomurarna. Till de mer orörda barrskogarna hör också öarna i Trösken och Flokarna.

Fyra utpräglade värdekärnor med lundartad och *lövrik örtdiminerad skog* har identifierats. Här ingår arter som myska, nästrot, trolldruva, underviol, nässelklocka, storrams och skogssvingel. Inslaget av ädla lövträd är påfallande. Värt att notera är förekomsten av alm som i stort sett är knuten till dessa lundmiljöer. I Hobäcksravinen är inslaget av ädla lövträd så stort att skogen kanske kan kallas *ädellövskog*.

1.4 Särskilda arter

Gulyxne (*Liparis loeselii*) – Ett stort antal förekomster finns inom det föreslagna reservatet. Den största ”sammanhängande”förekomsten bestående av minst 10000 plantor finns i Bultbomurarna. Gulyxne utgör tillsammans med knottblomster en av de ur bevarandesynpunkt viktigaste arterna i området.

Knottblomster (*Microstylis monophyllos*) har också förhållandevis många och rika förekomster i det föreslagna reservatet. Viktiga lokaler finns i området runt Flokarna och Viälvsbron där arten dels växer öppet i mjukmattekärr men också i blöta sumpskogar med klibbal och vattenklöver

Träsksammetslöpare (*Chlaenius sulcicollis)* och strimmig sammetslöpare – (*Chlaenius quadrisulcatus)* är två mycket sällsynta jordlöpare som lever i blöta rikkärr. De har gått starkt tillbaka i Sydsverige och har nu sina säkraste förekomster i södra Gästrikland och Norduppland. Båda arterna förekommer rikligt vid Matyxsjön och träsksammetslöparen har också hittats i rikkärret vid

Grinduga. Även bred gulbrämad dykare, citronfläckad kärrtrollslända och kalkkärrsgrynsnäckan (*Vertigo geyeri*) förekommer i området.

Grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*) och Käppkrokmossa (*Hamatocaulis vernicosus*) är liksom gulyxne, bred gulbrämad dykare, citronfläckad kärrtrollslända och kalkkärrsgrynsnäckan upptagna i EU:s art- och habitatdirektiv. Grön sköldmossa har noterats från två lokaler i området. Käppkrokmossan är känd från Bultbomurarna och Matyxsjön.

1.5 Friluftsliv

Området är av stort intresse och potential för friluftslivet. Trösken nyttjas ofta för skridskoåkning och båtturer eftersom sjön är örik och öarna saknar bebyggelse. På några av öarna finns enkla rastplatser. Vid goda skridskoisar går det att ta sig in i Viälven upp mot Bultbomurarna. Från Grinduga kan man vandra eller cykla över Viälven via en träbro. Enkla hängbroar under kraftledningen ger flera möjligheter att ta sig runt våtmarksområdet. Broarna underhålls dock inte längre och är nu i mycket dåligt skick.

1.6 Källförteckning

1. Myrskyddsplan för Sverige, Naturvårdsverket 1994
2. Skyddsvärda myrar i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Gävleborg 1985.
3. Myrar i Sandviksregionen, södra Gästrikland, Björkbäck, F. 1970. SNV PM 703.
4. Grinduga by – natur och kulturhistoria i ett ålderdomligt odlingslandskap, Beijer, Björn-Axel 1996. Skriftserien Natur & Kultur i Gävle.
5. Fördjupad naturinventering av tre linjesträckningar mellan Älvkarleby och Bomansberget. Beijer, Björn-Axel 1993. Banverket.
6. Fördjupad naturinventering av linjesträckningen UA4 mellan Älvkarleby och Bomansberget. Fasth T, Bengtsson O, Andersson L 1994. Banverket.
7. Inledande naturinventering av UA5. Ståhl, P & Fasth T 1995. Banverket, mellersta regionen.
8. Bottenfaunainventering i Gävleborgs län 1986-1988. Länsstyrelsen 1992.
9. Skyddsvärda vattendrag i Gävleborg, Länsstyrelsen 1994:8.
10. Storskifteskarta över Grinduga m.fl. byar 1811-1813.
11. Bevarande plan för Grinduga SE0630242.
12. Bevarande plan för Matyxsjön SE0630161.
13. Bevarande plan för Bultbomurarna SE0630195.

14. Uppföljning av myrar i Gävleborgs län 2006. Länsstyrelsen. Rapport 2007:6.
15. Inventering av träsksammetslöpare i södra delarna av Gävleborgs län 2006. Länsstyrelsen, Rapport 2007:13.
16. Snäckor i rikkärr i Gävleborgs län. Länsstyrelsen, Rapport 2007:14.
17. Basinventering av Natura 2000 (arbetsmaterial).

2. PLANDEL

Här anges konkreta skötselåtgärder och målbilder för skötseln. Naturreservatet är indelat i 6 skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:
1: Våtmarker, skog och vattenområden med fri utveckling
2. Rikkärr med återkommande skötsel
3. Rikkärr med tillfällig skötsel eller restaureringsinsatser
4. Ungskogar som röjs för att gynna löv
5. Lundmiljöer med eventuell gallring av gran
6. Information och friluftsliv

Skötselområde 1: Våtmarker, skog och vattenområden med fri utveckling (404 ha)

Områden och naturtyper som gammal granskog, fattigkärr, rikkärr, gungflyn och strandvassar som inte behöver skötsel. Naturvärdena kvarstår eller förstärks genom fri utveckling. Områden med fri utveckling där orördhet och ostördhet är viktiga intar huvuddelen av reservatet.

Målbild
Grandominerade barrskogar t.ex. områden som klassats som västlig taiga, utvecklas fritt genom intern dynamik och blir gradvis alltmer naturskogsartade genom att mängden död ved, gamla träd etc. tilltar. Stora delar utgörs av strandvassar och gungflyvassar kring Trösken. Även här förekommer naturliga successioner genom igenväxning och myrbildning. Arealerna av angivna naturtyper förändras mycket lite och enbart som en följd av naturliga processer.

Skötselåtgärder
Inga skötselåtgärder är för närvarande planerade i området.

Om framkomligheten med båt i åarna avsevärt försvåras eller omöjliggörs genom igenväxning kan lättare vasslåtter eller liknande åtgärd bli aktuellt.

Skötselområde 2: Rikkärr med återkommande skötsel (5,5 ha)

Området består av tre ytor med extremrikkärr. Dessa är Luntamuren, myren SO om Matyxsjön och kärren i södra kanten av Matyxsjön. Igenväxning med vedväxter och vass har troligen skett. Ytterligare igenväxning är ett hot mot rikkärrsarterna.

Målbild
a. I Luntamuren finns inga dominerande vassfält i skötselområdet. Låg gles vass kan förekomma men axag och starr dominerar med inslag av orkidéerna ängsnycklar och kärrknipprot.

b. Rikkärret SV om Matyxsjön är ett öppet extremrikkärr av fastmattetyp utan bladvass. Träd och buskar står glest och är inte dominerande. Öppna släta ytor med låg vegetation ger utrymme för många rikkärrsarter. Här förekommer arterna darrgräs, älväxing, ängsstarr, vitpyrola och flugblomster samt rikligt med kärrknipprot.

c. Den sydöstra foten av skötselytan i södra kanten av Matyxsjön har samma karaktär som delområde b. Här finns också en rik förekomst av majviva med över hundra plantor. Vassens utbredning har minskat påtagligt. I södra kanten av Matyxsjön finns stora sammanhängande ytor utan vass eller med låg, gles vass ända ut till vattenlinjen. Blöta extremrikkärr dominerade av axag, näbbstarr, tagelsäv och kärrknipprot är typiska. Här finns rika förekomster av gulyxne. Den försvunna förekomsten av myrstarr har återupptäckts.

Skötselåtgärder:
Vedvegetation, framförallt i form av yngre gran och lövträd röjs bort. Det bortröjda materialet fraktas bort från de röjda kärrytorna. Kärren hålls sedan öppna genom återkommande röjningar vid behov. Hela eller delar av fastmattekärret i delområde b och c slås med lie eller motsvarande. Till en början sker detta varje år. Vasslåtter genomförs i område a och c. Slåtter av vass kan inledningsvis behövas två gånger per år - senare en gång per år eller vid behov.

Skötselplanens skötselområde 3: Rikkärr med tillfällig skötsel eller restaureringsinsatser (20 ha)

Området består av flera delar med rikkärr eller extremrikkärr. Viss igenväxning av vass och vedväxter förekommer. Kantzoner av naturtypen skogbevuxen myr kan ingå.

Målbild
Rikkärren är öppna och har en för trakten typisk artsammansättning. Förekomsterna av orkidéerna gulyxne och knottblomster hotas inte av igenväxning.

Skötselåtgärder:
Inom ytor som är klassade som rikkärr kan röjning av vedväxter och slåtter bedrivas som restaurering eller som återkommande skötsel men har för närvarande lägre prioritet än i skötselområde 2.

Skötselområde 4: Ungskogar som röjs för att gynna löv (21 ha)

Ungskogar där lövträd har sparats som naturvårdshänsyn vid avverkningen. Lövsly av björk, sälg och asp förekommer. Även lind och andra ädla lövträd kan förekomma lokalt.

Målbild
Bestånden utvecklas till lövrika och varierade skogar.

Skötselåtgärder:

Röjning av barr som en engångsåtgärd för att främja lövträd och dimensionsutveckling. Efter insatsen får bestånden utvecklas fritt.

Skötselområde 5: Lundmiljöer, eventuell gallring av gran (8 ha)

Lundartade skogar med inslag av ädla lövträd och örtrik undervegetation.

Målbild
Lundartade naturskogar med ett större eller mindre inslag av ädla lövträd som kan bestå av lind, alm, ask och lönn. Trädskiktet är i de flesta fall slutet vilket missgynnar ljuskrävande gräs och hyggesarter till förmån för skuggtåliga örter och gräs. I svämskog är trädskiktet glesare. Lövträdsinslaget hotas inte nämnvärt av inträngande gran.

Skötselåtgärder:
Ingen åtgärd eller mycket försiktig selektiv utgallring av enstaka träd, främst gran. Skötselbehovet är störst i svämskogar och i bestånd omgivna av tät planterad granskog.

Skötselplanens skötselområde 6: Information och friluftsliv

Vägledning och information om reservatet.

Skötselåtgärder:
Områdets gränser markeras. Informationstavlor sätts upp på föreslagna eller alternativa platser. ”Skjutbanevägen” mot Viälvsbron är en lämplig entré till naturreservatet. Rastplatser och stig planeras och anläggs. Vid rastplatser på öarna planeras och underhålls enklare angöringspunkter för småbåtar. Gångbroar underhålls eller ersätts med nya på alternativ plats. Uppläggningen av båtar vid Viälvsbron i norr ordnas upp.

3 Bevarandemål

Information och friluftsliv

- Naturreservatet är skyltat från allmän väg och områdets gränser är väl markerade.
- Minst fyra informationstavlor med information om naturreservatet är placerade på lämpliga ställen.
- En markerad stig går i en slinga i området
- Rastplatser finns på minst två platser

Naturtyper och arter

- Förekommande Natura-naturtyper har gynnsam bevarandestatus och minskar inte i utbredning annat än till följd av naturliga successioner.
- Förekomsten av typiska arter i Natura 2000-områdena minskar inte påtagligt.
- Antalet skott av gulyxne är minst 10 000 och dess livsmiljö minskar inte i området som helhet.
- Idag kända rödlistade arter och Natura-arter i området finns fortfarande kvar.

4 Uppföljning och revidering

4.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Av Länsstyrelsen tillförordnade naturbevakare eller andra anlitade entreprenörer ansvarar för årlig dokumentation och rapportering till Länsstyrelsen av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker.

4.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs varje år för:

- Informationsskyltar
- Gränsmarkeringar
- Rastplatser
- Leder och gångbroar

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs enligt nedan:

- Samtliga skogs- och myrnaturtyper. Areal, vart 12:e år
- Rikkärr: Areal, krontäckning av träd- och buskskikt, täckninggrad av brunmossor, förekomst av typiska arter kärlväxter/mossor samt negativa indikatorer. Vart 12:år.

  I skötselområde 2 följs till en början förekomsten av majviva och typiska arter kärlväxter/mossor samt negativa indikatorer upp vart 4 år enligt metod för åtgärdsuppföljning.
- Livsmiljö för och förekomst av gulyxne vart 6:e år.

- Livsmiljöer för och förekomst av kalkkärrgrynsnäcka, bred gulbrämad dykare, citronfläckad kärrtrollslända och käppkrokmossa. Minst vart 24:e år.

- Typiska arter i utpekade naturtyper i Natura 2000-naturtyper. Minst vart 24:e år.

- Förekomster av kända rödlistade arter i området. Minst vart 24:e år.

4.3 Revidering
Skötselplanen gäller tillsvidare men det kan vara lämpligt att revidera den om 20 år.

5 Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärderna

Skötselåtgärd	**När**	**Var**	**Priori-tering**	**Finansiering**
Gränsmarkering	Initialt	Gränserna	1	Skötselanslag
Informationstavlor och entrépunkt	Initialt	Enligt skötselkarta	1	Skötselanslag
Skyltning från väg	Initialt		1	
Upprättande av vindskydd	Inom 5 år	Enligt skötselkarta	2	Skötselanslag
underhåll av broar	Vid behov	Enligt skötselkarta	1	Skötselanslag
Upprättande av naturstig	Inom 5 år	Enligt skötselkarta	2	Skötselanslag
Skötsel av prioriterade rikkärr	Initialt	Skötselområde 2	1	Skötselanslag
Skötsel av övriga rikkärr	Inom 10 år	Skötselområde 3	3	Skötselanslag
Skötsel av övriga naturtyper	Inom 10 år	Skötselområde 4 och 5	3	Skötselanslag
Uppföljning information, gränser, rastplatser, leder och gångbroar	Varje år	Enligt skötselkarta	1	Skötselanslag
uppföljning av bevarandemål	4 år efter start	Skötselområde 2		Skötselanslag
uppföljning av bevarandemål	Om 12 år	Skötselområde 3-5		
Uppföljning av rödlistade arter	Om 24 år			

Uppföljning, arealer naturtyper i Natura 2000	Vart 24:e år eller enligt uppföljningsplan för Natura??			
Uppföljning, typiska arter i Natura 2000	Vart 24:e år eller enligt uppföljningsplan för Natura?			
Förekomsten av Gulyxne	Om 12 år eller enligt uppföljningsplan för Natura?			

Tröskens rikkärr - Skötselkarta

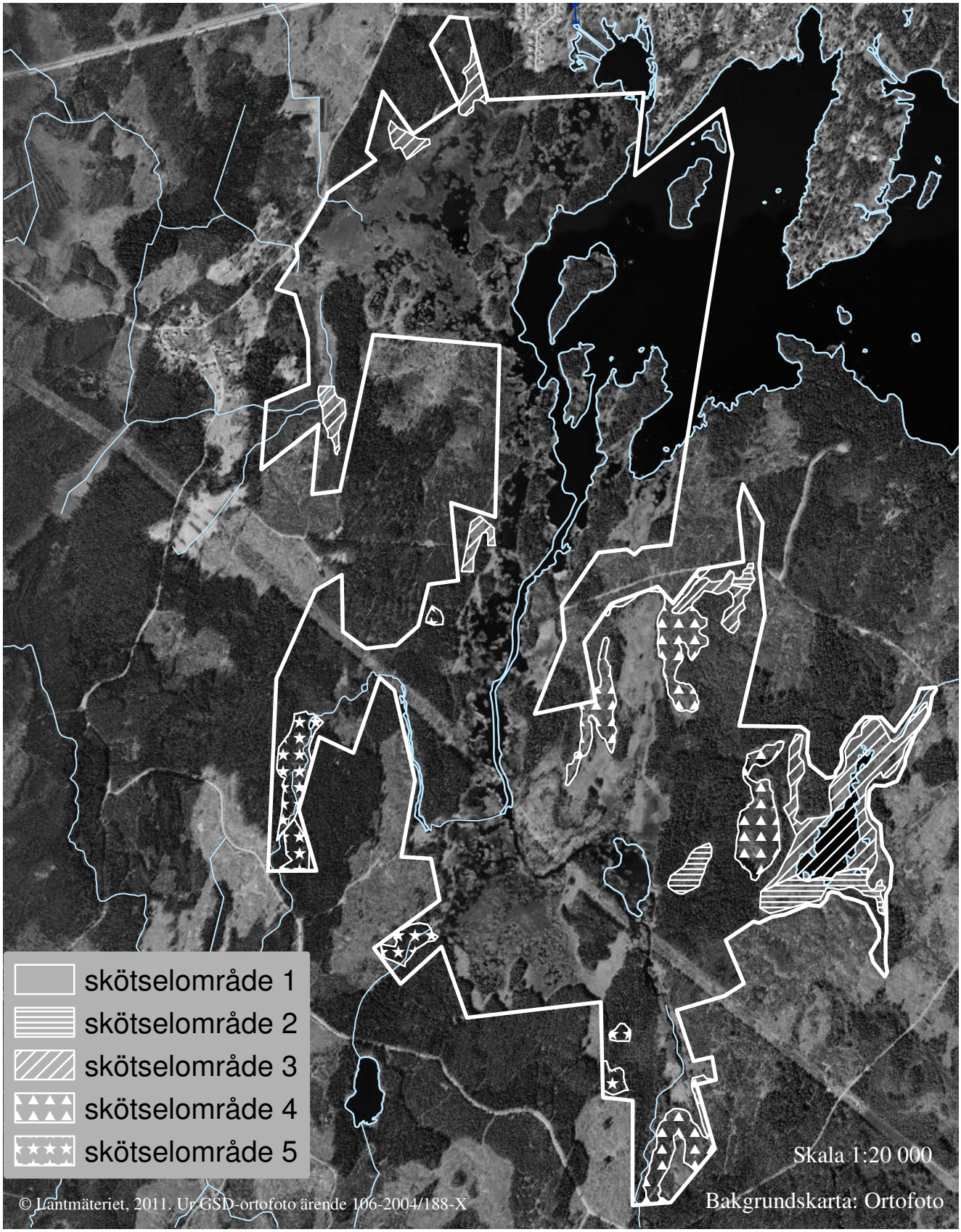

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

Tröskens rikkärr - Skötselkarta anläggningar

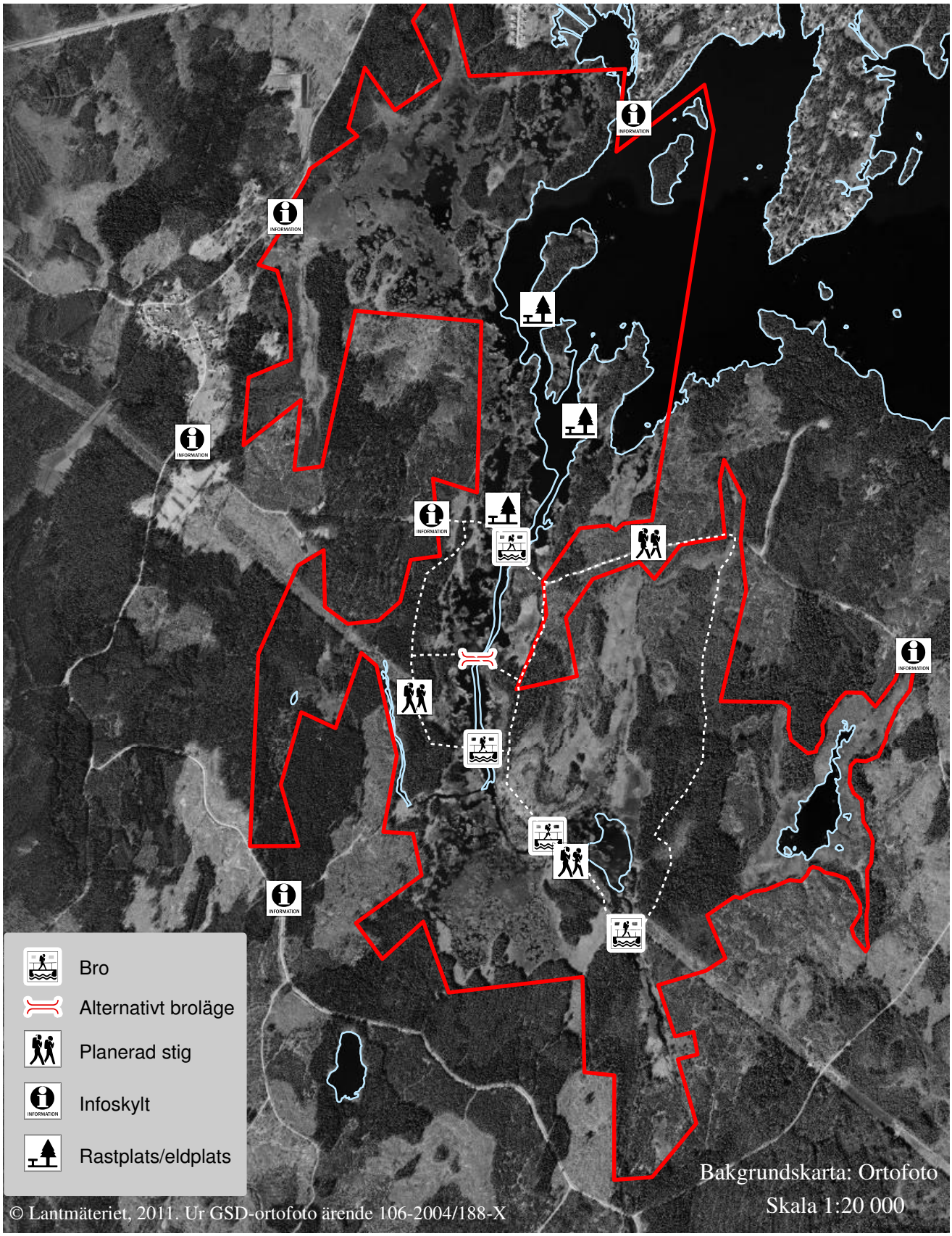

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

LANTMÄTERIET

Bilaga 4

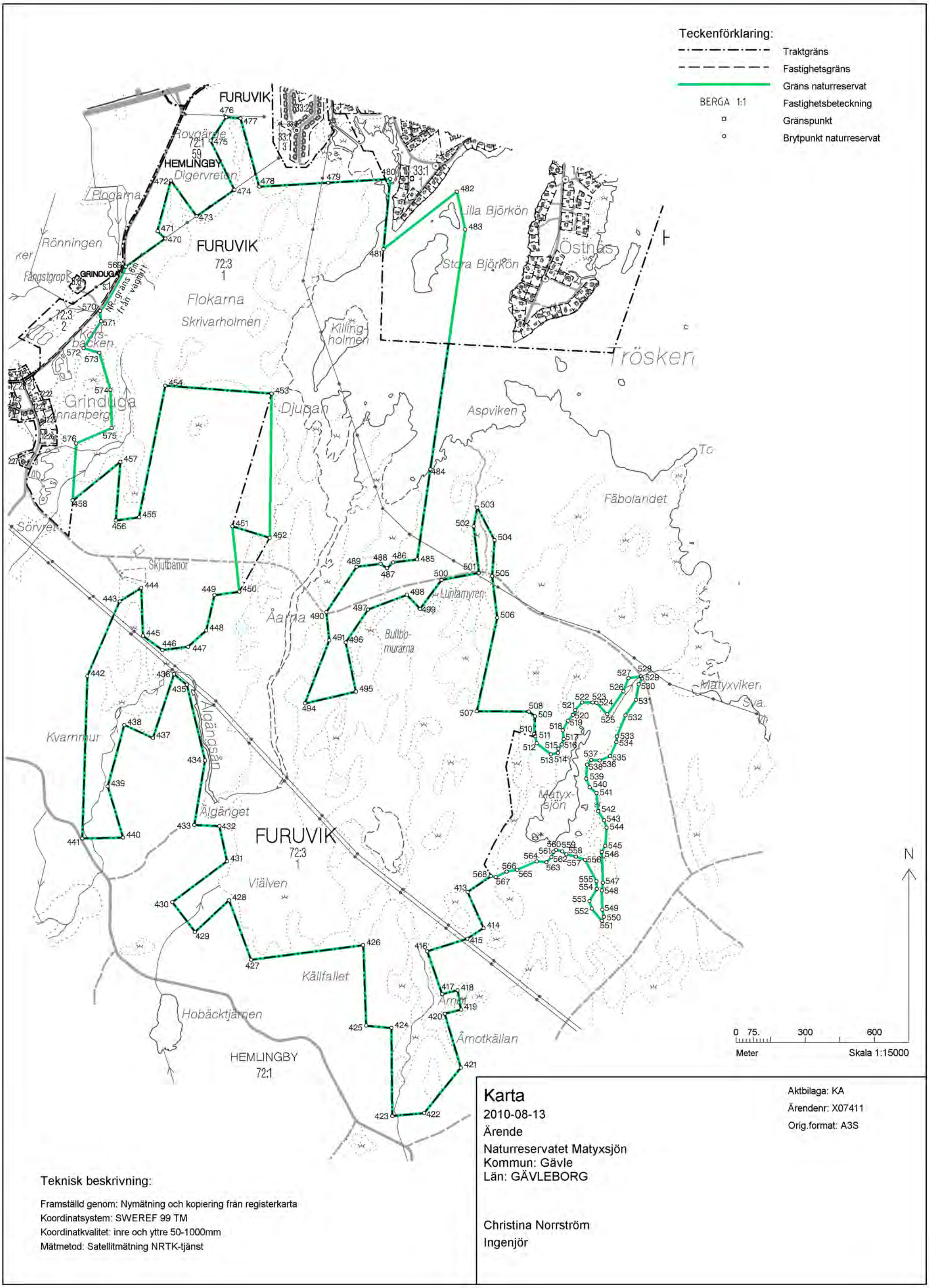

Karta

2010-08-13

Ärende

Naturreservatet Matyxsjön
Kommun: Gävle
Län: GÄVLEBORG

Christina Norrström
Ingenjör

Aktbilaga: KA
Ärendenr: X07411
Orig.format: A3S

Teknisk beskrivning:

Framställd genom: Nymätning och kopiering från registerkarta
Koordinatsystem: SWEREF 99 TM
Koordinatkvalitet: inre och yttre 50-1000mm
Mätmetod: Satellitmätning NRTK-tjänst

Naturreservatet Matyxsjön (Tröskens rikkärr)
Gävle kommun
Gävleborgs län

Koordinatförteckning (SWEREF 99 TM)
Koordinatkvalitet: inre och yttre:50-1000mm
Mätmetod: Satellitmätning NRTK-tjänst

	Punkt nr	X	Y	Markering
	Brytpunkter naturreservat			
21EGS BGRÄ	413	6722471.48	627424.21	tp
	414	6722315.18	627493.32	tp
	415	6722268.69	627422.65	tp
	416	6722214.26	627249.00	tp
	417	6722028.37	627313.12	tp
	418	6722044.82	627380.60	tp
	419	6721961.70	627395.51	tp
	420	6721943.47	627324.58	tp
	421	6721710.52	627394.64	tp
	422	6721512.63	627235.70	tp
	423	6721500.53	627096.82	tp
	424	6721882.15	627093.17	tp
	425	6721892.26	626984.00	tp
	426	6722240.44	626970.71	tp
	427	6722177.58	626484.69	tp
	428	6722435.54	626389.13	tp
	429	6722297.71	626241.72	tp
	430	6722427.32	626143.19	tp
	431	6722604.57	626380.55	tp
	432	6722756.57	626347.54	tp
	433	6722762.19	626238.69	tp
	434	6723041.68	626285.06	tp
	435	6723369.42	626206.33	tp
	436	6723415.12	626150.99	tp
	437	6723138.53	626059.75	tp
	438	6723195.26	625934.52	tp
	439	6722929.41	625863.09	tp
	440	6722706.81	625930.09	tp
	441	6722703.61	625753.18	tp
	442	6723406.36	625775.11	tp
	443	6723730.62	625915.16	tp
	444	6723788.71	626009.07	tp
	445	6723581.57	626015.77	tp
	446	6723520.38	626099.60	tp
	447	6723533.85	626211.78	tp
	448	6723604.54	626290.61	tp
	449	6723757.14	626326.38	tp
	450	6723772.70	626433.60	tp
	451	6724056.36	626404.03	tp
	452	6724006.16	626565.67	tp
	453	6724631.54	626574.35	tp
	454	6724665.74	626113.23	tp
	455	6724094.97	625999.18	tp
	456	6724080.85	625897.73	tp

457	6724335.91	625918.27	tp
458	6724168.97	625711.26	tp
470	6725303.17	626113.51	tp
471	6725334.89	626080.09	tp
472	6725554.23	626136.84	tp
473	6725399.89	626248.99	tp
474	6725514.50	626412.66	tp
475	6725726.90	626310.06	tp
476	6725828.74	626377.47	tp
477	6725824.22	626439.15	tp
478	6725527.74	626520.26	tp
479	6725545.10	626819.67	tp
480	6725560.66	627087.96	om
481	6725258.05	627058.87	om
482	6725507.04	627377.42	om
483	6725341.97	627413.30	tp
484	6724303.67	627261.95	tp
485	6723912.64	627205.73	tp
486	6723899.87	627101.48	tp
487	6723874.38	627074.37	tp
488	6723893.18	627046.88	tp
489	6723880.41	626942.66	tp
490	6723684.22	626811.36	tp
491	6723562.29	626824.27	tp
494	6723288.46	626718.15	tp
495	6723339.36	626939.17	tp
496	6723552.52	626895.57	tp
497	6723694.96	626991.77	tp
498	6723759.38	627161.05	tp
499	6723698.23	627217.49	tp
500	6723823.41	627310.63	tp
501	6723854.05	627472.58	tp
502	6724055.47	627450.24	tp
503	6724137.79	627465.98	tp
504	6723996.43	627540.91	tp
505	6723840.49	627530.02	tp
506	6723660.01	627551.79	tp
507	6723255.01	627463.78	tp
508	6723253.72	627689.11	tp
509	6723233.47	627715.76	om
510	6723155.89	627712.00	om
511	6723146.87	627716.62	om
512	6723116.18	627722.97	om
513	6723067.91	627784.02	om
514	6723074.52	627815.20	om
515	6723092.25	627817.88	om
516	6723110.55	627832.17	om
517	6723133.72	627840.50	om
518	6723171.74	627836.33	om
519	6723213.29	627857.69	om
520	6723238.93	627880.40	om
521	6723259.76	627890.57	om
522	6723292.35	627920.59	om
523	6723292.31	627965.83	om
524	6723291.76	627982.40	tp
525	6723241.18	628029.75	om
526	6723340.36	628099.67	om
527	6723397.61	628120.83	om
528	6723405.50	628175.58	tp
529	6723397.13	628180.47	tp
530	6723371.91	628166.07	om
531	6723303.68	628154.58	om
532	6723237.12	628108.48	om
533	6723145.38	628071.75	om

534	6723121.28	628069.34	om
535	6723060.15	628041.77	om
536	6723041.46	627997.00	om
537	6723043.79	627959.85	om
538	6723023.70	627941.70	om
539	6722962.80	627938.23	om
540	6722924.89	627953.83	om
541	6722900.55	627983.18	om
542	6722821.81	627990.21	om
543	6722781.46	628015.38	om
544	6722750.00	628026.50	om
545	6722671.51	628021.00	om
546	6722644.87	628005.92	om
547	6722511.52	628010.29	om
548	6722478.88	628006.10	om
549	6722394.98	628008.50	om
550	6722364.09	628014.96	om
551	6722345.93	628005.31	tp
552	6722399.10	627962.35	om
553	6722431.19	627951.85	om
554	6722484.99	627983.92	om
555	6722518.26	627982.38	om
556	6722610.07	627932.59	om
557	6722624.92	627893.14	om
558	6722634.30	627851.42	om
559	6722647.47	627834.33	om
560	6722653.37	627807.81	om
561	6722645.45	627796.09	om
562	6722622.62	627787.71	om
563	6722599.84	627765.57	om
564	6722603.73	627723.57	om
565	6722567.27	627638.32	om
566	6722559.65	627593.24	om
567	6722535.46	627545.44	om
568	6722541.00	627524.44	tp
569	6725181.39	625941.20	tp
570	6724989.82	625829.94	tp
571	6724945.08	625834.08	tp
572	6724828.14	625758.14	tp
573	6724808.23	625826.64	tp
574	6724647.73	625875.49	tp
575	6724483.20	625880.93	tp
576	6724415.91	625726.65	tp

Förklaringar till markeringar

om = Omarkerad gränspunkt
tp = Träpåle

I tjänsten

Christina Norrström
Ingenjör

Tröskens rikkärr - Föreskriftskarta

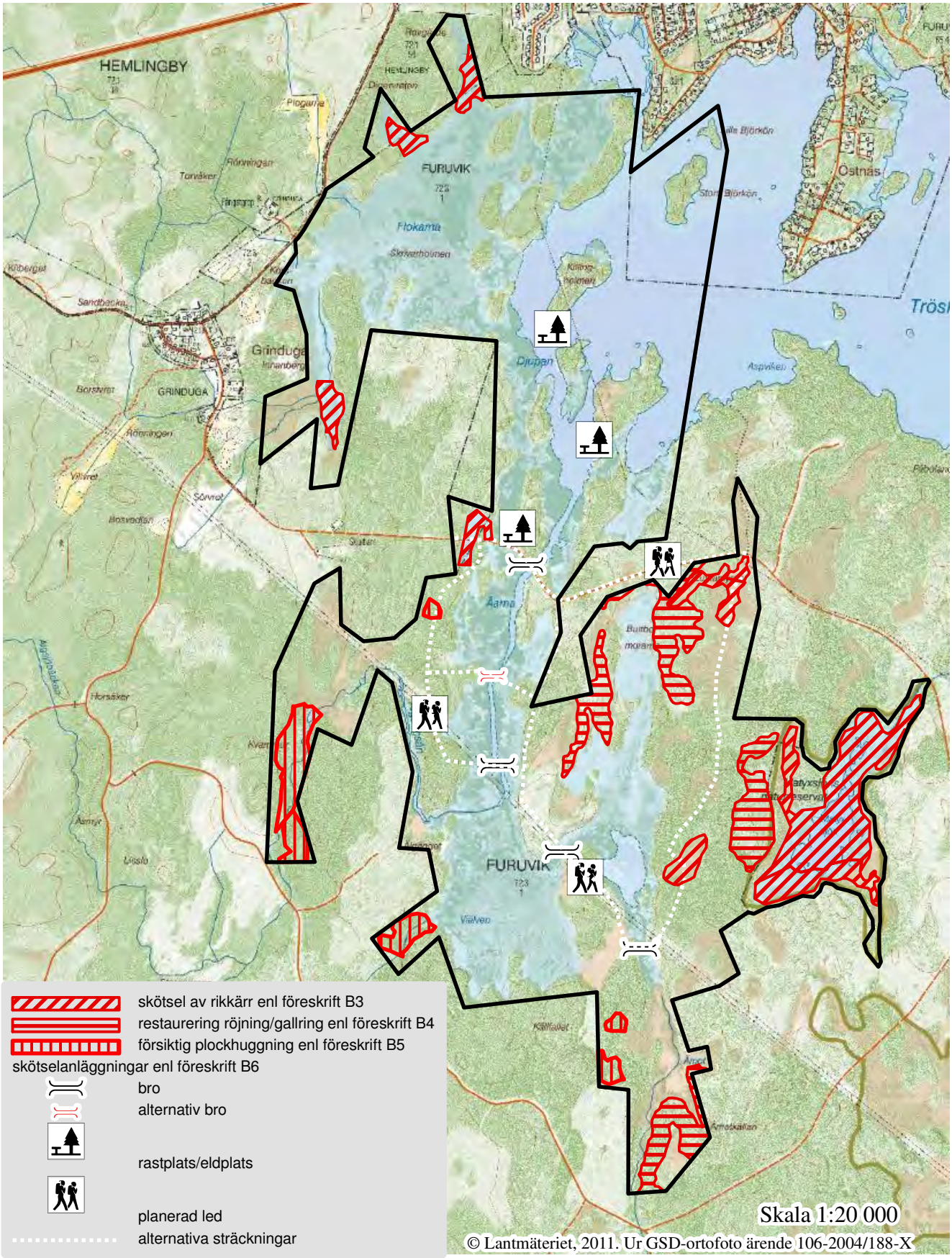

skötsel av rikkärr enl föreskrift B3
restaurering röjning/gallring enl föreskrift B4
försiktig plockhuggning enl föreskrift B5
skötselanläggningar enl föreskrift B6
bro
alternativ bro
rastplats/eldplats
planerad led
alternativa sträckningar

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).